

Salmebogsmarathon – en ren foræring

Da vores Bibelmarathon her i sognet var ved at gå til ende, begyndte folk at spørge:

Hvad skal vi nu? Den gruppe på 16 mennesker, der havde gennemført den lange marathon, var meget glade for formen – en blanding mellem en studiekreds og andagt – og ville gerne fortsætte.

Men hvordan?

Flere af os – heriblandt mig selv – havde allerede været inde på, at vi skulle gennemlæse Salmebogen på samme måde, som vi nu havde læst Bibelen fra start til slut.

Mange havde også udtrykt ønske om at lære de nye salmer at kende – så på den måde var emnet jo oplagt.

Spørgsmålet var derfor mest, *hvordan* vi skulle gribe det an. For skal man for alvor lære den nye salmebog at kende, er det jo ikke kun et spørgsmål om at læse salmerne, men også om at *synge* i alt fald en del af dem.

Men at synge alle de 791 salmer igennem fra ende til anden forekom uoverkommeligt. Vi frygtede at køre træet i det.

Personligt tror jeg i alt fald, at det altid er klogt at gøre den slags projekter overskuelige og med klar tidsbegrænsning på. Går det godt, kan man jo altid lave en fortsættelse. Kører det mere trægt, kan man i det mindste se en ende på det!

Samtidig havde min kollega og jeg det ønske, at salmesangseftermiddagene skulle være mere brede, end marathon'en havde været. Nogle folk i sognet havde efterlyst gudstjenester/andagter på andre tidspunkter end søndag formiddag. Derfor ønskede vi at løsne os fra bibelmarathon'ens studiekredskaraktter med "pensum" til en mere åben og uforpligtende form.

Den officielle titel for disse aftener blev derfor "Fyraftenssalmer" i stedet for "Salmebogsmarathon". Med navnet ville vi signalere, at dette ikke kun var for marathon'ens stålsatte atleter. Her var også plads til mere magelige motionsløbere og fodgængere!

For dem, der vil fordybe sig - "Marathonløberne" – er der jo stadig muligheden for at forberede sig hjemme alligevel – og det er der faktisk en hel del, der gør.

Vi satte os for, at projektet skulle forløbe over et år. Det var en overskuelig periode for alle.

Og læser man 2,568 salme pr. dag i de aktive perioder (der er både jul- og sommerferie), kan man stille og roligt komme igennem hele salmebogen.

Dispositionen – det største fodarbejde

Den største vanskelighed var faktisk spørgsmålet om, hvordan vi skulle disponere stoffet. I bibelmarathon'en begyndte vi på side 1 og fortsatte til enden. Det var ikke den mest spændende måde at komme igennem stoffet på, men det var let og logisk at overskue.

Men i en salmemarathon vil den læsemåde hurtigt forekomme mærkværdig, fordi det betyder, at vi kunne komme til at synge påskesalmer i november og julesalmer i foråret osv. osv.

Så da vi skulle lægge en plan for hvilke salmer, der skulle synges/læses hvornår, var det helt klart, at vi skulle tage udgangspunkt i kirkeåret. Det første, jeg gjorde, var derfor at opstille et skema over hvilke dage, vi skulle mødes.

Dernæst spurgte jeg: Hvor er mødedagene placeret i kirkeåret? Er vi f.eks. i Fasten, Helligtrekongerstiden eller Påske? og så udvalgte jeg de salmer, der hørte hjemme i til den pågældende periode. Så undersøgte jeg, hvilke tekster, der skulle prædikkes over næste søndag. Her var en del af arbejdet heldigvis gjort af andre. For i Pedersen og Ågårds "Salmer til kirkeåret" er der et par fine tabeller, der fortæller, hvilke salmer, der knytter sig til hvilke søndages tekster. Endelig sørgede jeg for at placere årstidssalmerne på de rigtige tider. Da den del af arbejdet var gjort, begyndte jeg så at "fylde på" af de salmer, der ikke allerede var placeret. Her begyndte jeg så med nummer 1 og arbejdede fremefter til det hele var gået op.

Selve forløbet

"Fyraftenssalmer" finder sted hver anden tirsdag klokken 17 og varer en halv time. Og nok har samlingerne karakter af gudstjeneste/andagt, men præsterne er ikke i ornat. Og så er vi rykket ned i kirken, så vi sidder tæt på orgelet. Vi har omhyggeligt sørget for lige fra den første gang at få folk pakket tæt på bænkerne – det giver en bedre sang!

Ellers er forløbet således:

■ **Klokkeringning**

■ **Præludium**

■ **Nådeshilsen**

 1. salme

■ **Trosbekendelse**

 2. salme
- kommentar til 2. salme "Salmer til tiden"

 3. salme

■ **Bøn (fra salmebogens bønnebog)**

■ **Fadervor**

■ **Velsignelse**

 4. salme

■ **Postludium**

I Bibelmarathon'en gik det på skift mellem alle deltagerne, hvem der læste højt. Det var alle deltagere glade for. Vi gør det ikke her, men muligheden er der. Vi har nemlig som fast led, at der læses et stykke fra Erik Norman Svendsens bog "Salmer til tiden". Bogen har 52 små let læste stykker om forskellige salmer og da biskoppens bog følger kirkeåret har den været oplagt at bruge. Oplæsningen af denne kunne jo let gå på omgang. Bortset fra velsignelsen er der ikke noget, der specielt kræver, at det er præster der leder slagets gang. Og udover oplæsningen af Erik Norman Svendsens bog knytter vi også ofte kommentarer til kirkeåret. Hvad handler Helligtrekongertiden f.eks. om? Hvad betyder det, at den liturgiske farve i advent er violet? osv. Desuden falder der også små opklarende eller opmærksomhedsskærpene kommentarer til salmerne. Vi har her en uvurderlig hjælp i Jørgen Kjærgaards "Salme-håndbog". Men min kollega og jeg har gentagne gange formanet os selv – og især den anden! - om ikke at nærme os noget, der ligner en prædiken ved Fyraftenssalmerne! – hvilket vi kun har hørt godt for. For hele samlingen vinder netop ved sin enkelthed og overskuelige forløb...

De fire salmer, vi synger til en samling bliver udvalgt efter, hvad der passer til kirkeåret eller hvad der skal synges næste søndag! Der er også mulighed for at skele til, hvilke salmer "marathonløberne" har læst siden sidst og udvælge en af dem.

Og så er det et folkekrav, at der skal synges mindst én ny salme pr. gang!

Salmebogen indeholder jo også en bønnebog, som vi lærer at kende ved sammen at læse en af bønnerne derfra inden det fælles Fadervor.

Vi har god søgning til Fyraftenssalmer – ca. 50 mennesker pr. gang. Den enkle gudstjenesteform, roen, mødet med nye og gamle salmer tiltaler mange.

Litteratur

Jørgen Kjærgaard: *Salme håndbog I-II*. Det kgl. Vajsenhus Forlag 2003

Erik Norman Svendsen: *Salmer til Tiden*, Kristeligt Dagblads forlag 2003

Gerhard Pedersen og Erik Ågård: *Salmer til kirkeåret*, Den danske Præsteforening 2003

Forløbet i Hjerting kirke

Dato	Hvilken søndag(e) følger efter?	Hvad skal jeg læse til gangen efter (Temaer/tid på kirkeåret/årstid står i parantes)
2/11	Allehelgen	1-27: 568 –575 (Allehelgen)
16/11	Sidste s. i kirkeåret	28-64
30/11	2.s. i Advent	65-70;74-99; (Advent/Jul)
14/12	4.s. i Advent	100-132 (Jul)
4/1	1. s. e Hlg.3 kg	712-720 (Nytår); 132-164
18/1	Septuagesima	165-171; 258-279;
1/2	Fastelavn	316-351
15/2	2.s. i Fasten	352- 387
1/3	Midfaste/Mar.beb	172-181; 71-73; 388-410
15/3	Palmesøndag	182-217 (Skærtorsdag, Langfredag)
29/3	1.s.e Påske	218-250 (Påske):
12/4	3. søndag e.Påske	411-446;
26/4	5.s. e. Påske/Kr.H	251- 257 (Kr.H): 447-484;
10/5	Pinsedag	280-315: 723
24/5	Trinitatis	485-515; 721- 722(Forår); 724-726 (Sommer)
30/8	15. s. e. Trinitatis	516-553
13/9	17. s. e. Trinitatis	554-567; 576-596; 727-730 (Høst)
27/9	19. s. e. Trinitatis	597-633;
11/10	21. s. e. Trinitatis	634- 667; 731-732 (Efterår)
25/10	23. s.e. Trinitatis	668-694
8/11	25. s.e. Trinitatis	695-711; 734-754
22/11	1. s. i Advent	733; 755-791